

1972 ലെ പേയ്മെന്റ് ഓഫ് ഗ്രാറ്റിവിറ്റി ആക്റ്റ്

ഫാക്ടറികൾ, ഖനികൾ, എണ്ണപ്പാടങ്ങൾ, പ്ലാന്റേഷനുകൾ, തുറമുഖങ്ങൾ, റെയിൽവേ കമ്പനി, വ്യാപാരശാലകൾ, മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയിലെ ജീവനക്കാർക്ക് ഗ്രാറ്റിവിറ്റി നൽകുന്നതു സംബന്ധിച്ചുള്ള കേന്ദ്ര നിയമമാണ് 1972 ലെ പേയ്മെന്റ് ഓഫ് ഗ്രാറ്റിവിറ്റി ആക്റ്റ് പത്തോ അതിൽ കൂടുതലോ ജീവനക്കാരുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളും വ്യാപാര ശാലകളും ഈ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽപ്പെടുന്നതാണ്.

ഗ്രാറ്റിവിറ്റി നൽകൽ

1. അഞ്ചുകൊല്ലത്തെ തുടർച്ചയായ സേവനത്തിനുശേഷം താഴെ പറയുന്ന സംഗതികളിൽ ജോലിയിൽ നിന്നു വിരമിക്കുന്ന ജീവനക്കാരന് ഗ്രാറ്റിവിറ്റി നൽകേണ്ടതാണ്.
  - (I) ജോലിയിൽ തുടരാനുള്ള പരമാവധി വയസ്സ് പൂർത്തിയായശേഷം ജോലിയിൽ നിന്ന് വിരമിക്കൽ
  - (II) രാജിയോ റിട്ടയർമെന്റോ
  - (III) രോഗം, അപകടങ്ങൾ എന്നിവ മൂലം ജോലി ചെയ്യാനുള്ള കഴിവ് നഷ്ടപ്പെടുകയോ മരണം സംഭവിക്കുകയോ ചെയ്താൽ എന്നാൽ മരണം, ജോലി ചെയ്യാനുള്ള കഴിവ് നഷ്ടപ്പെടൽ എന്നീ കാര്യങ്ങൾ മൂലം ജീവനക്കാരൻ ജോലിയിൽ നിന്ന് വിരമിക്കുകയാണെങ്കിൽ തുടർച്ചയായ 5 വർഷത്തെ സേവനം പൂർത്തീകരിക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ബാധകമാക്കാവുന്നതല്ല. മരണമടഞ്ഞ ഒരു ജീവനക്കാരന്റെ കാര്യത്തിൽ അയാൾക്കു നൽകേണ്ട ഗ്രാറ്റിവിറ്റി അയാളുടെ നോമിനിയ്ക്കോ അപ്രകാരം നോമിനിയല്ലാത്ത പക്ഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരാവകാശികൾക്കോ നൽകണം.
2. പൂർത്തീകരിക്കപ്പെട്ട ഓരോ വർഷത്തെ സേവനത്തിനും, ആറു മാസത്തിൽ കവിഞ്ഞുവരുന്ന അതിന്റെ ഭാഗത്തിനും 15 ദിവസത്തെ കണക്കനുസരിച്ച്, ജീവനക്കാരൻ അവസാനമായി വാങ്ങിയ വേതനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രാറ്റിവിറ്റി നൽകേണ്ടതാണ്. വേതനം അല്ലെങ്കിൽ കൂലി എന്നാൽ ഒരു ജീവനക്കാരന്റെ സേവന വ്യവസ്ഥകളനുസരിച്ച് അവധിക്കാലത്തോ ഡ്യൂട്ടിയിലായിരുന്നപ്പോഴോ ക്ഷാമബത്ത ഉൾപ്പെടെ അയാൾക്കു ലഭിച്ച മൊത്തം ശമ്പളമാണ്. ഇതിൽ ഏതെങ്കിലും ബോണസ്, കമ്മീഷൻ, വീട്ടുവാടക അലവൻസ്, ഓവർടൈം വേതനം, മറ്റു അലവൻസുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുകയില്ല.
3. ഒരു ജീവനക്കാരന് പരമാവധി നൽകാവുന്ന ഗ്രാറ്റിവിറ്റി 20 മാസത്തെ വേതനത്തിൽ അധികരിക്കാവുന്നതല്ല.
4. ശാരീരിക കഴിവ് നഷ്ടപ്പെട്ട ശേഷം കുറഞ്ഞ കൂലിയിൽ നിയമിക്കപ്പെട്ട ഒരു ജീവനക്കാരന്റെ കാര്യത്തിൽ ശാരീരിക കഴിവു നഷ്ടപ്പെട്ടതിനും മുൻപുള്ള കാലയളവിൽ അയാൾ വാങ്ങിയ വേതനവും അതിനു ശേഷം കുറഞ്ഞ കൂലിയിൽ വാങ്ങിയ ശമ്പളവും ഗ്രാറ്റിവിറ്റി കണക്കാക്കുന്നതിലേക്ക് എടുക്കേണ്ടതാണ്.
5. എന്നാൽ തൊഴിൽ ദാതാവുമായി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള കരാർ എഗ്രിമെന്റ്, ഇവ മൂലമോ ഏതെങ്കിലും അവാർഡു പ്രകാരമോ ഗ്രാറ്റിവിറ്റി സംബന്ധമായി കൂടുതൽ പ്രയോജനപ്രദമായ ഏതെങ്കിലും മാനദണ്ഡം ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള ഗ്രാറ്റിവിറ്റിക്ക് ജീവനക്കാരന് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കും.
6. പിരിച്ചുവിട്ട ഒരു ജീവനക്കാരന്റെ മനുഷ്യപൂർവ്വമായ ഏതെങ്കിലും പ്രവൃത്തി, ഉപേക്ഷ, അവഗണന എന്നിവ മൂലം തൊഴിൽ ദാതാവിന്റെ സ്വത്തിന് നഷ്ടമോ കേടുപാടുകളോ നാശമോ വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത നഷ്ടത്തിന്റേയോ കേടുപാടുകളുടേയോ വ്യാപ്തിക്കനുസരണമായി ജീവനക്കാരന്റെ ഗ്രാറ്റിവിറ്റി കണ്ടുകെട്ടാവുന്നതാണ്.

7. ഒരു ജീവനക്കാരനു നൽകേണ്ട ഗ്രാറ്റുവിറ്റിയുടെ മുഴുവൻ തുകയും താഴെ പറയുന്ന സംഗതിയിൽ കണ്ടുകെട്ടാം.

(I) ജീവനക്കാരന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുണ്ടായ അക്രമാസക്തമായ നടപടി പ്രകോപനപരമായ ഏതെങ്കിലും പ്രവൃത്തി, പെരുമാറ്റ ദുഷ്യം ഇവമൂലം അയാളെ പിരിച്ചുവിട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും;

(II) ഒരു ജീവനക്കാരനെ അയാളുടെ സേവനക്കാലത്തു സാൻമാർഗിക ഭജണം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന കുറ്റം ചെയ്തതിന് പിരിച്ചു വിട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും.

GOVERNMENT OF KERALA

No.367/cc3/86/Co-op:
Co-operation (c) Dept.,
Trivandrum, Dt.14-5-1986.

From

The Secretary/to Government

To

The Registrar of Co-operative Societies Trivandrum.

Sir,

Sub: Payment of gratuity to employees - fifteen days wages
calculation of - clarification sought for -

Ref: Your letters No.EM (1) 63409/82 dated 10.1.84 and EM (1) 41373/85 dated 30.12.1985. In response to the clarification sought for in your letter first cited, I am to inform you as follows-According to Section 1(3) of the payment of Gratuity Act, 1972, the Act is applicable to.

- a) every factory, mine, oil field, plantation, port and railway company.
- b) every shop or establishment within the meaning of any law for the time being in force in relation to shops and establishments in a state, in which ten or more persons are employees, or were employed, on any day of the preceding twelve months.
- c) Such other establishments or class of establishments, in which ten or more employees employed, or were employed. On any day of the preceding twelve months, as the Central Government may, by notification, specify in this behalf.

Co-operative societies do not fall under categories (1) and (3), The Kerala shops and commercial establishments Act, 1960 is the law for the time being in force in the state in "relation to shops and establishments in the State: Section 2(15) of the Act defines, "Shop" as any premises where any trade or business is carried on or where services are rendered to customers, and includes office, store-rooms godowns or warehouses, whether in the same premises or otherwise, used in connection with such trade or business but does not include a commercial establishment or shop attached to a factory where the persons employed in the shop are allowed the benefits provided for workers under the Factories Act, 1948; Commercial establishment is defined as a commercial or industrial or trading or banking or insurance establishment, an establishment or administrative service in which the persons employed are mainly engaged in office work, hotel, restaurant, boarding or eating house, canteen or any other refreshment house, a theatre or any other place of public amusement or entertainment and includes such other establishment as the Government may, by notification in the gazette, declare to a commercial establishment for the purposes of this Act, but does not include a factory to which all or any of the provisions of the factories Act, 1948 (Central Act 63 of 1948), apply (vide section 2(4) of the Act).

Co-operative societies carrying on Banking business fall within the purview of the term commercial establishment as defined in Section 2(4) of the shops and commercial establishment Act. Accordingly, the payment of Gratuity Act is applicable to the employees of co-operative societies carrying on banking business. By the nature of the business carried on by Co-operative societies, almost all types of societies are to (all within the definitions of the terms shop or commercial establishments) as defined in the Act. Accordingly, in the matter of payment of Gratuity to the employees, such societies are to be governed by the payment of Gratuity Act, 1972. Accordingly, in the matter of computing basic wages for purposes of Gratuity, the principles laid down by the Supreme Court in AIR 1980 S.C. 1944 should be followed: in the case of retired employees also gratuity can be paid in the light of the principles laid down by the Supreme Court.

In the case of societies not falling within the purview of the payment of Gratuity Act, 1972, gratuity is payable as provided in Section 62 of the Kerala Co-operative Societies - Act read with rule 59 of the Kerala Co-operative Societies Rules.

Yours faithfully,

Sd/-

S.K.Bhanudas

Under Secretary for Secretary.

Approved for issue

Sd/-

Section Officer

(Sci/-)

Endt.No.EM (1) 1373/85- For Registrar of Co-operative Societies,

Copy communicated to :

1. All Joint Registrars
2. All Deputy Registrar (Audit)
3. All Assistant Registrar (G) and (Audit)
4. The Managing Directors.

DR/23/6/36

CIRCULAR

EM(2)17426/90 dated 8-7-1990

Sub : Payment of Gratuity to the employees of Co.op.Societies

Reg.

Ref: This Office Letter No.EM(2)27024/87 dt.27.11.1987

While deposing of O.P.No.9220/88V the High Court of Kerala in their Judgement dt.8.3.90 held that the instructions by the registrar of Co-operative Societies as per the letter under reference is unsustainable since it is discriminatory and arbitrary. The Court quash the above instruction of the Registrar. Relevant extracts of the judgement are reproduced below.

Assuming that such an argument is possible, I feel that it is the duty of the Court to read that the interpretation which is more favourable to the employees that otherwise. It is clear that Co-operative Societies employing more than 10 employees pay gratuity on the basic of total monthly emoluments as provided in the payment of Gratuity Act 1972. It is also agreed that gratuity is calculated in the case of Govt.servants on the basis of basic pay only. I do not find any justification why persons like the petitioner should be paid gratuity based only on a portion of pay.

In this view I am to the opinion that Ext.PI is unsustainable, since it is discriminatory and arbitrary, I hereby quash the same. There will be a direction that the gratuity due to the petitioner will be calculated on the basis of aggregate emoluments and notwith the reference to the basic pay as has done.

In the circumstances you are informed that the Gratuity to the Employees of Co-operative Societies not coming under the purview of the Payment of Gratuity Act 1972 is to be calculated on the basis of aggregate employments and not on the basic pay as instructed in the letter cited.

The provisions of the Payment of Gratuity Act 1972 are applicable to those employees who come under the purview of the Act.

സർക്കുലർ നമ്പർ 25/99

വിഷയം: സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്ക് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി നൽകുന്നതു സംബന്ധിച്ച്.

സൂചന: ഈ ഓഫീസിലെ 24.7.95ലെ ഇ.എം.(2)43705/95-ാം നമ്പർ കത്ത്.

സഹകരണ ജീവനക്കാർക്ക് എൽ.ഐ.സി.യുടെ ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാറ്റുവിറ്റിസ്കീമിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന തുക നൽകുന്നതു സംബന്ധിച്ച് സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പല മാനദണ്ഡങ്ങളാണ് കണക്കിലെടുക്കുന്നതെന്നും ആയതിനാൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ ഒരു ഏകീകൃത നിർദ്ദേശം നൽകണമെന്നും പല ജില്ലാ ഓഫീസുകളിൽ നിന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ചില സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന വിധം ജീവനക്കാർക്ക് അർഹതപ്പെട്ട തുകയും മറ്റുചില സ്ഥാപനങ്ങൾ എൽ.ഐ.സി.യുടെ ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി സ്കീമിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന മുഴുവൻ തുകയും ജീവനക്കാർക്ക് നൽകിവരുന്നതായി കാണുന്നു.

സഹകരണ ചട്ടം 59 പ്രകാരം ജീവനക്കാർക്ക് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി നൽകുന്നതിനുള്ള ബാധ്യത സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുണ്ട്. ജീവനക്കാരൻ റിട്ടയർ ചെയ്യുമ്പോൾ ഗ്രാറ്റുവിറ്റി ഇനത്തിൽ സംഘത്തിനുണ്ടാകാവുന്ന അധിക ബാധ്യത ഒഴിവാക്കുന്നതിനായാണ് സംഘങ്ങൾ എൽ.ഐ.സി.യുടെ ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി സ്കീമിൽ ചേർന്നിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ ഗ്രാറ്റുവിറ്റി തുക നിർണ്ണയിക്കുന്നതിലെ അപാകതകൾ മൂലം ആവശ്യത്തിൽ കൂടുതലോ കുറവോ ആയ തുക സംഘങ്ങളുൾ പ്രീമിയം ആയി അടക്കാൻ ഇടവരുന്നുണ്ട്. അതു മൂലം ജീവനക്കാരൻ റിട്ടയർ ചെയ്യുമ്പോൾ ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി സ്കീമിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന തുക ഗ്രാറ്റുവിറ്റി നിയമം അനുസരിച്ചുള്ള തുകയേക്കാൾ കൂടുതലോ കുറവോ ആകാറുണ്ട്. ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാറ്റുവിറ്റി സ്കീമിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന തുക ജീവനക്കാരന് അർഹതപ്പെട്ട തുകയേക്കാൾ കുറയുകയാണെങ്കിൽ കുറവു വരുന്ന തുക സംഘം ഫണ്ടിൽ നിന്നും നൽകേണ്ടതാണെന്ന് സൂചന പ്രകാരം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാറ്റുവിറ്റിയുടെ പ്രീമിയം തുക സഹകരണ സ്ഥാപനമാണ് അടക്കുന്നത്. ആയതിനാൽ എൽ.ഐ.സി.യിൽ നിന്നും ജീവനക്കാരന് അർഹതപ്പെട്ടതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ തുക ലഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഗ്രാറ്റുവിറ്റി നിയമമനുസരിച്ച് അർഹതപ്പെട്ട തുക മാത്രമേ നൽകാവൂ എന്നും അധികമുള്ള തുക സംഘത്തിന് അർഹതപ്പെട്ടതാണെന്നും നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

വി.പി.ജോയ്. ഐ.എ.എസ്.
സഹകരണ സംഘം രജിസ്ട്രാർ

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Co-operation- Appeal Petition filed by Smt.M.K.Rosy and Sri.M.L.Jose against the orders of the Joint Registrar of Co-operative Societies (General), Thrissur Disposed of - Orders issued.

Co-operation(C) Department

G.O.(Rt). No.248/2004/Co.op. Dated Thiruvananthapuram 19-5-04.

- Read 1. Order No.CRP.2496/03 dt.6-2-05 T of Joint Registrar of Co-operative Societies (General) Thrissur.
2. Appeal Petition dt.30.06.03 filed by Smt.M.K.Rosy & Sri.M.L.Jose.
  3. Judgement dt.1-7-03 of the Hon.High Court in WP (C)

No.22226/03.

ORDER

Smt.Rosy and Shri.M.L.Jose have jointly filed appeal petition reas as 2nd paper above before Govt.under Section 83 of Kerala Co-operative Societies Act Challenging the Order No.CRP.2496/03 Dated 6.2.03 issued by the Joint Registrar of Co-operative Societies (General) Thrissur.

The facts of the case is that the Ist appellant Smt.M.K.Rosy was an employee of Kodakara Service co-operative Bank since 1.7.65 and she retired as internal Auditor. She had total service of 38 years. An amount of Rs.2.54.900/- was paid to her as gratuity. The 2nd: appellant Shri.M.L.Jose was also an employee of the said Bank and retired on superannuation on 31.11.2002.

a Salssman. He was having a total service of 33 years. An amount of Rs.2.38.247/- paid to him as gratuity. On the basis of an inspection conducted by the Joint Registrar (General) Thrissur on 6.2.03, he has pointed out that an excess amount Rs.53663 was availed by Smt.M.K.Rosy and Rs.12.059 by Sri.M.L.Jose and a notice was issued to the Managing Director of the bank to realize the amount from the appellants. Based on the findings in the inspection report the Managing Director of the Bank has issued notice to the appellants directing to refund the excess amount paid to them within 15 days.

The appellants have filed WP (c) 22226/2003 (G) and in the Judgement therein the Honourable High Court has directed Government to pass appropriate orders on the appeal petition within 4 months from the date of receipt of a copy of the Judgement after hearing the petitioners.

The petitioners and the respondents were called for a personal hearing on 13.10.03. The appellants were represented by their Counsel. He has argued that Government have clarified in Letter No.367/C1Co.op.dated 14.5.86 that "Co-operative Societies carrying on banking business fall within the purview of term commercial establishment Act. Accordingly, the payment of Gratuity is applicable to the employees of Co-operative Societies carrying on banking business" and that "in the case of Societies not falling within the purview of the payment of Gratuity Act 1972. Gratuity's payable, as provided in Section 62 of the Kerala Co-operative Societies Act read with Rule 59 of the Kerala Co-operative Rule "The respondent society has more 10 employees and hence the society comes under the purview of payment of gratuity Act. it is the prayed to

1. Quash the decision of the Director Board of the respondent bank to forfeit the amount paid to the appellants.
2. Return the amount forfeited by the bank from the FDS of the appellants with interest @ 9 1/4% per annum from the date of forfeiting till the disposal of this appeal.
3. Return amount held in suspension disbursed under G.O.226/03 dated 21.4.2003 to the appellants with interest @ 9 1/4% per annum from the date of forfeiting till the disposal of this appeal.
4. Return the ensuing increment in gratuity as a result of increment in D.A. with interest @ 9 1/4% per annum from the date of forfeiting till the disposal of this appeal.
Amount due to the 1st appellant : Rs.53,663+int.(R)9 1/4%
per annum
Amount due to the 2nd appellant : Rs.12,659+int.@9 1/4%
per annum.

According to the first respondent Kodakara Service co-operative Bank since the bank has a total strength of more than 10 employees and it is doing banking business its employees are entitled to act gratuity in accordance with their length of service up to a maximum amount of Rs.3.5Lakhs employees who were retired from who were retired from the respondent bank previously were paid gratuity at that rate.

According to the Joint Register of Co-operative Societies Section 2 of Kerala Co-operative Societies Act and Rule 59(iii) of Kerala Co-operative societies Rules has envisaged that in no case shall the gratuity exceed 15 months pay. He is of the view that The petitioners and the respondents were called for a personal hearing on 13.10.03. The appellants were represented by their Counsel. He has argued that Government have clarified in Letter No.367/C1Co.op.dated 14.5.86 that "Co-operative Societies carrying on banking business fall within the purview of term commercial establishment Act. Accordingly, the payment of Gratuity is applicable to the employees of Co-operative Societies carrying on banking business" and that "in the case of Societies not falling within the purview of the payment of Gratuity Act 1972. Gratuity's payable, as provided in Section 62 of the Kerala Co-operative Societies Act read with Rule 59 of the Kerala Co-operative Rule "The respondent society has more 10 employees and hence the society comes under the purview of payment of gratuity his order is legal in accordance with rules of co-operative societies Act. The Managing Director, Kodakara Farmers Service Co-operative Bank, has informed the Joint Registrar that the appellants have requested to allow them appropriate time to pay the said amount to the Bank.

It is true that Section 62 of Kerala Co-operative Societies Act read with Rule 59 (iii) of Kerala Co-operative Societies Rules envisages that the employees of a Co-operative Society shall be entitled to gratuity provided that in no case it shall exceed 15 months pay. However Government have issued clarifications vide Lr. dated 14.5.86 that Co-operative Societies carrying on Banking business fall within the purview of the term commercial establishment. Art according to the payment of Gratuity act is applicable to the employees of Co-operative societies carrying on Banking business and in the co-operative of societies not falling within the purview of the payment of Gratuity Act. 1972 gratuity is payable as provided in Section 62 of the Kerala Co-operative societies 4(2) of the payment of Gratuity Act 1972 for every completed year of service or part thereof in excess of six months the employer shall pay gratuity to an employe at the rate of 15 days wages on the rate of wages last drawn by the employee concerned.

In the above circumstances the appeal petition deserves consideration and the same is allowed setting aside the Impugned order. However the other prayers in the appeal petition are not allowable and hence rejected.

By Order of the Governor

N.B.Suseela

Additional Secretary to Govt.

1. Smt.M.K.Rosy Manjookkaran House, P.O.Kodakara, Thrissur.
2. Sn.V.L.Jose, Mambrakkaran House, Valiappady, Thrissur.
3. The Managing Director Kodakara Co-operative Bank, Kodakara P.O., Thrissur